OSOBNÍ ZPRÁVY

DOC. ING. MIROSLAV BAUER, CSc., 80-ROČNÝ

Dňa 29. 06. 2010 sa na Súdnolekárskom pracovisku ÚDZS v Bratislave konala Slávnostná pracovná schôdza Slovenskej súdnolekárskej spoločnosti, ktorej sa zúčastnili súdni lekári a toxikológovia skoro zo všetkých slovenských pracovísk súdneho lekárstva ako aj hostia z Českej republiky, aby si spoločne uctili životné jubileum nestora slovenskej súdnolekárskej toxikológie doc. Ing. Miroslava Bauera, CSc. Prednesené práce informovali o životopise jubilanta, o jeho prínose pre slovenskú súdnolekársku toxikológiu ako aj o možných perspektívach jej ďalšieho rozvoja.

Miroslav Bauer sa narodil dňa 16. 04. 1930 v Spišskom Podhradí. V roku 1950 maturoval na klasickom gymnáziu v Levoči. Titul inžinier získal v roku 1956 na Chemicko-technologickej fakulte Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave v odbore kvasná chémia a mikrobiológia. Do roku 1960 pracoval ako vedúci Oddelenia technickej kontroly prevádzkových laboratórií a mikrobiologického laboratória Západoslovenských pivovarov a sladovní v Bratislave. V roku 1961 pracoval vo Výskumnom ústave pivovarskom a sladárskom Praha na jeho detašovanom pracovisku v Bratislave. V tomto období bol členom Ústredného výboru Československej vedecko-technickej spoločnosti. Navrhol a zaviedol výrobu odhorčených pivných kvasníc a bol autorom niekoľkých zlepšovacích návrhov realizovaných v potravinárskom priemysle. Rok 1961 bol zlomový v živote Ing. Miroslava Bauera, kedy v decembri nastúpil na Ústav súdneho lekárstva Lekárskej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Pracoval vo funkcii odborného asistenta a zároveň aj vedúceho toxikolo-chemického laboratória. V tom čase v laboratóriu boli k dispozícii dve analytické metódy – Wolfova metóda na dôkaz COHb v krvi modifikovaná podľa Porubského a Ozburnova kolorimetrická metóda na dôkaz metanolu v biologickom materiáli. S ďalšou analytickou problematikou sa oboznámil na stážach v Laboratoři pro soudní chemii a toxikologii na Lekárskej fakulte Univerzity Karlovej v Prahe u prof. Kácla v roku 1962, kde bol neskôr v roku 1972 zaradený aj do externej ašpirantúry, ktorú po odchode prof. Kácla do dôchodku dokončil v Bratislave. Toxikologicko-chemické laboratórium ÚSL LF UK, ktoré v tom čase podľa potreby v niektorých prípadoch slúžilo nielen pre svoje spádové územie, ale aj pre celé Slovensko, musel zabezpečiť personálne, materiálne aj metodicky. Okrem biologických materiálov odobratých z mŕtvych tiel sa vyšetrovali aj materiály odobraté živým osobám. V roku 1968 sa v laboratóriu používalo už 55 analytických metód a jeho rozvoj pokračoval v ďalších rokoch nákupom stále modernejších prístrojov a zavádzaním nových metód. V 60. rokoch bol zodpovedným riešiteľom troch výskumných úloh „Liečivá u smrteľných dopravných úrazov“, „Objektívne zisťovanie a posudzovanie výsledkov toxikologicko-chemickej analýzy“ a „Zisťovanie zložiek liehových nápojov v žalúdočnom obsahu, krvi a moči metódou plynovej chromatografie“. V roku 1980 zriadila Fakultná nemocnica v Bratislave Laboratórium k zisťovaniu dopingových látok u špičkových športovcov a k zisťovaniu liečiv u vodičov. Laboratórium vykonalo niekoľko sérií antidopingových kontrol. V tejto súvislosti bol zodpovedným riešiteľom ďalších troch výskumných úloh „Interakcia alkoholu a xenobiotík so špeciálnym zameraním na analgetiká“, „Ovplyvnenie nehodových účastníkov premávky liečivami a inými látkami“ a v spolupráci s Výskumným ústavom psychiatrickým v Prahe „Zisťovanie vplyvu liečiv na psychiku vodiča“. Od roku 1991 do roku 1997, t.j. do odchodu do dôchodku, bol vedúcim Laboratória súdnej chémie a toxikológie LF UK. V Laboratóriu boli vyrábané štandardné série kontaktných alergénov na epikutánne testy pre dermatológov v celej SR a ČR. Pripravené boli testy na fytoalergény a liekové alergény. Laboratórium realizovalo aj testovanie dychových analyzátorov, angažovalo sa pri riešení ďalších úloh s alkohologickou problematikou, pričom bolo ekonomicky nezávislé. Problematike alkoholu venoval značnú časť svojho pracovného úsilia. Len v krátkosti v tejto súvislosti je potrebné spomenúť prípravu „Odborného stanoviska SSLS k problematike prepočtu koncentrácie etanolu v krvi“ a „Pokynov pre stanovenie etanolu“, testovanie analyzátorov alkoholu vo vydychovanom vzduchu pre MV SR, vytvorenie súboru alkoholemických kriviek u testovaných osôb, vypracovanie prepočtových tabuliek koncentrácie etanolu z objemových na hmotnostné % a opačne a tabelárne vyhodnotenie skutočných hmotnostných hodnôt etanolu v nápojoch s prihliadnutím na jeho koncentráciu. Je autorom dvoch významných vynálezov riešiacich problém izolácie alveolárneho vzduchu z pľúcneho tkaniva mŕtvych tiel homogenizáciou a evakuáciou, ktoré boli patentované. Popri práci v laboratóriu a výskumnej činnosti sa intenzívne venoval aj pedagogickej práci. Tridsať rokov viedol stáže pre študentov 5. ročníka LF UK odborov všeobecné lekárstvo, pediatria a stomatológia, pre ktorých vypracoval sylaby z toxikológie a alkohológie. V rámci ŠVOČ na LF UK viedol 13 študentov, bol školiteľom 2 ašpirantov. Bol spoluautorom učebníc „Praktikum zo súdneho lekárstva“ a „Príručka súdneho lekárstva“. V sedemdesiatych a osemdesiatych rokoch prednášal a skúšal toxikológiu a súdnolekársku toxikológiu na Chemicko-technologickej fakulte SVŠT, na Fakulte vyšetrovania ZNB, na Farmaceutickej fakulte UK a pre vyšetrovateľov a čakateľov Krajskej prokuratúry. V súdnolekárskej toxikológii bol školiteľom 24 vysokoškolákov a 14 stredoškolákov okrem domáceho z pracovísk v Pécsi (Maďarsko), Košiciach, Banskej Bystrici, Nitre, Martine, Nových Zámkoch, Poprade a Žiline. V roku 1982 získal na LF UK hodnosť kandidáta biologických vied a v roku 1989 habilitoval na docenta toxikológie na Farmaceutickej fakulte UK v Bratislave. Od roku 1969 až dodnes sa aktívne zúčastňoval a zúčastňuje na vzdelávacích aktivitách Subkatedry súdneho lekárstva dnešnej Slovenskej zdravotníckej univerzity v Bratislave. Výsledky každodennej práce doc. Bauera boli východiskom pre jeho bohatú prednáškovú a publikačnú činnosť. Je autorom a spoluautorom viac ako 200 prednášok prednesených na domácich a zahraničných odborných podujatiach. V domácich a zahraničných časopisoch bol autorom a spoluautorom viac ako 60 publikácií. V rokoch 1973, 1974, 1984 a 1989 mu bola udelená Cena za najlepšiu publikáciu SSLS. Od roku 1967 vykonával znaleckú činnosť v odbore zdravotníctvo, odvetvie toxikológia. Vypracoval viac ako 1000 znaleckých posudkov. Bol zakladajúcim členom Združenia znalcov v súdnom lekárstve a podieľal sa na vypracovaní Stanov združenia. Počas pôsobenia na LF UK bol členom mnohých komisií – Komisie pre obhajoby dizertačných prác z vedného odboru patológia a súdne lekárstvo, Komisie MZ SR pre dovoz laboratórnych diagnostických prípravkov a chemikálií pre odbor patológia a súdne lekárstvo, predseda Komisie pre zlepšovacie návrhy a vynálezy (ZNaV) na LF UK, predseda

Koordinačnej komisie pre ZNaV na LF UK, FN a DFN a ďalších. Ocenením jeho práce boli Bronzová a Strieborná medaila za rozvoj LF UK, Zlatá medaila za zásluhy v Slovenskej lekárskej spoločnosti. V roku 1999 mu bolo udelené Čestné členstvo v SSLS, kde bol dlhoročným predsedom Toxikologickej sekcie.

V mimopracovných aktivitách a záľubách doc. Bauera dominujú dve oblasti – motorizmus a chatárenie. V rokoch 1967–1972 bol externým redaktorom Československého rozhlasu pre reláciu „Pozor zákruta“, bol pravidelným hosťom „Motoristického magazínu“ vysielaného Československou televíziou. Bol členom Klubu motoristických novinárov, v roku 1971 mu bola udelená Cena bezpečnosti cestnej premávky a získal 1. miesto v II. Slovenskej novinárskej ralley. V rokoch 1968–2008 bol zakladateľom a predsedom Združenia chatárov a chalupárov Záhoria, ktorého je v súčasnosti čestným predsedom.

Na tomto mieste nie je možné vymenovať všetky aktivity doc. Ing. Miroslava Bauera, CSc., ktorý svoj život nerozlučne spojil so súdnolekárskou toxikológiou. Zaslúžil sa o jej rozvoj v regióne Bratislavy ako aj celého Slovenska a tiež za získanie jej uznania aj v zahraničí najmä v Českej republike a v Poľsku.

Vážený pán docent, milý Mirko, za všetko, čo si vykonal pre slovenskú súdnolekársku toxikológiu a súdne lekárstvo, Ti patrí nesmierna vďaka. Prajeme Ti aj naďalej pevné zdravie a veľa ďalších spokojných rokov v kruhu svojich blízkych a priateľov.

Ad multos annos!

Jozef Šidlo, Bratislava

ZPRÁVY ZE SJEZDŮ

III. SYMPOSIUM OSTEUROPAVEREIN RECHTSMEDIZIN

V poľských Katowiciach sa v dňoch 2.–3. júla 2010 konalo III. Symposium Osteuropaverein Rechtsmedizin. Ide o medzinárodné sympózium, ktorého účelom je rozvíjať, upevňovať a nadväzovať nové vzťahy medzi súdnymi lekármi, toxikológmi a inými pracovníkmi v súdnom lekárstve zo strednej a východnej Európy. Tradícia sympózia, ktoré je organizované pod záštitou Nemeckej spoločnosti súdneho lekárstva a jej zložky „Osteuropaverein“, tzv. satelitného, sa začala v roku 2007 v Čechách (Praha) a pokračovala v roku 2008 na Slovensku (Gabčíkovo). V roku 2009 sa sympózium v Maďarsku (Budapešti) nepodarilo zo strany organizátorov zorganizovať. Po týchto skúsenostiach sa na organizáciu tretieho sympózia podujala Katedra i Zaklad Medycyny Sadowej i Toksykologii Sadowo – Lekarskiej, Šlaski Uniwersytet Medyczny w Katowicach so svojimi pracovníkmi na čele s Dr. Krystianom Rygolom. Sympózium je tradične organizované v úzkej spolupráci s Dr. Kurtom Trübnerom z Institut für Rechtsmedizin, Universitätsklinikum Essen, Universität Duisburg- Essen, ktorý stojí v súčasnosti na čele „Osteuropaverein“.

Témou sympózia bolo „Pochybenie pri poskytovaní zdravotníckej starostlivosti“. Prvý deň sympózia bol venovaný odbornému programu v rámci ktorého bolo prezentovaných všetkých 13 príspevkov. Zastúpených bolo 6 krajín. Po 3 prednášky prezentovali účastníci z Nemecka, Lotyšska a Poľska. Dve práce boli prednesené českými účastníkmi a po jednej prednáške prezentovali zástupcovia z Talianska a Slovenska. Predmetom prezentovaných prác boli ako systematické štúdie tak aj zaujímavé kazuistiky. Účastníci využili časovo voľne postavený program (20 minút na jednu prezentáciu) na bohatú diskusiu k jednotlivým príspevkom a výmenu vlastných skúseností. Výsledky ukázali, že aj napriek rovnakým resp. podobným základným princípom práce existujú rozdiely ako v súdnolekárskom tak aj forenznom posúdení prípadov v jednotlivých krajinách. Na záver prvého dňa sympózia sa zišli účastníci na spoločnej slávnostnej večeri.

Na druhý deň organizátori pripravili bohatý a zaujímavý program. Začal sa návštevou bývalej bane na striebornú rudu situovanej v lokalite Tarnowskie Gory, kde časť odborne vedenej exkurzie v podzemí bola absolvovaná v člne. Program pokračoval návštevou bývalej bane na čierne uhlie v Zabrze, kde na rozdiel oproti predchádzajúcemu mohli návštevníci časť podzemnej exkurzie absolvovať jazdou vláčikom. Prehliadka Górnošlaskiego Parku Etnograficznego ukončená spoločnou večerou a posedením v „Karczmie u Brožka“ dali definitívnu bodku za III. sympóziom Osteuropaverein Rechtsmedizin.

Jozef Šidlo, Bratislava

19TH INTERNATIONAL MEETING ON FORENSIC MEDICINE ALPE – ADRIA – PANNONIA

Hostiteľom pravidelného stretnutia súdnych lekárov, toxikológov a pracovníkov hraničných odborov predovšetkým z regiónu Alpe – Adria – Pannonia bolo talianske mestečko Tavagnacco nachádzajúce sa vo vzdialenosti 8 km severne od Udine. Nosná téma podujatia bola „Pomocné vyšetrovacie metódy v súdnom lekárstve“. Na organizácii sa podieľali pracoviská súdneho lekárstva Univerzity Udine a Univerzity Trieste. Stretnutie sa konalo v dňoch 13.–15. mája 2010. Začalo prvý deň na naše podmienky pomerne v atypickom čase o 15:00 hod. registráciou, po pol hodine nasledoval krátky úvodný ceremoniál a 15 prednášok prvého bloku. Prvá tretina bloku bola venovaná problematike alkoholu a psychoaktívnych látok predovšetkým vo vzťahu k cestnej doprave. V ďalších dvoch tretinách dominovala antropologická problematika prezentovaná autormi z krajín bývalej Juhoslávie. Popri demonštrácii nálezov z hromadných hrobov a spracovania jednotlivých prípadov z čias občianskej vojny v rokoch 1991–1995 bolo predmetom prác aj určovanie času smrti a identifikácia podstatne starších ľudských